

Í DAG

UM NÝGGJA LANDSTYRIS

Hvat sigur sambandsmaðurin

VIT hava áður havt stutt-samrøður við menn úr landstýrisflokkinum og freknað teir eftir teirra metan av nýggja landstýrinum. Vit taka nú andstøðuflokkarnar — fyrst sambandsflokkinn.

- Hvat dæmar teir nýggja landstýri?
- Stak illa.
- Hvørjar eru orsøknar?
- Vit sambandsmenn eru hart imóti, at teir sokallaðu sjálvstýris flokkarnir sluppu framst.
- Sambandsmenn hava sín part av skyldini fyri at so varð.
- Nei, tvørturímóti. Her má javnaðarflokkurin taka hina fullu ábyrgdina, javnaðarmenn hava — um ikki alla — so mestapartin av skyldini.
- Órtast tit loysingina?
- Nei, ikki beinleiðis loysing, hana fara teir neyvan at taka, heldur yvirlokum, ið kenna føra okkum i eitt ófari.
- Hvat um lívitið landstýrisins?
- Tað er illt at siga, men grundarlagið tykist ógvuliga veikt, so haldbart verður tað neyvan.
- Hvat verður sambandið at gera nu?
- Bjarga ti, ið bjargast kann.

Landbúnaðurin

Ikki ráð at keypa

landsins egnu framleiðslu

TAÐ er nú komið so langt, at Føroyingar í egnum landi hava ikki ráð til at keypa landsins egna framleiðslu; men mjólkurin úr øðrum londum og kjøtið úr Føroya mest fjarlagda verðisparti.

HETTA verður ikki sagt sum nokur beinleiðis ákæra móti búnaðarsættinum, sjálvt um konservatism-an tíverri hevur eyðkent mangan búnaðarmannin.

Til fulnar kann áðarnast, at landbúnaðurin aloftast er kominn aftast í raðnum, ið tað talan hevur verið um uppbyggjan landsins.

Fiskivinnan kemur altíð fremst. Fram um hana kann einki fara, hon er livsæðr samfelagsins; men eisini á øðrum økjum — eitt nú ti sósíala — vóru vit komnir so langt á afturhond, at her mátti nakað stórvægis gerast.

Eitt týðandi tættur skuldi so verið landbúnaðurin; men hvat fæst burtur úr landbúnaðinum uttan gott innanoyggjasamband, góðar vegir, havnir o. s. fr.

Hvat kann fæst burtur úr landbúnaðinum uttan um solu- og keypsmiðstöð, uttan landbúnaðin álur sum hann er, verður skipaður á andlissgrundarlag.

Stutt sagt: sjálvt grundarlagið fyri nútíðans landbúnaðarfram-

leiðslu, solu og keypi er als ikki til steðar.

Hetta er orsøkin til, at Føroya fólk ikki hevur ráð til at keypa føroyskt kjøt, ta tað kann fæast væl biligari úr Australíu ella føroyska mjólk fyri 1,35 kr. líturin, ta hon kann útvegast uttanifr — betri og fullt út hygeinískt tilvirk- — til samuligar prisir.

Takið verður nú við almennum stóðuli og almennum, lagaligum lánam at motorisera og mekanisera landbúnaðin og á andliss-grundarlagi at skapa stórdriftir, sum í nøgd, góðsku og prisi eru kappingarførar við alla útlenska framleiðslu av sama slag.

JAVNAÐARFLOKKURIN er einasti flokkur á tingi, ið hevur sett fram uppskot samsvarandi hesum og sum hevur unnað landbúnaðinum tey bestu arbeiðslíkindi, men ongatíð hevur eydnast at vunnid nóg góða og holla undirtøku — og nú aftaná seinasta val bar heit av.

ing, ta hann vildi hava fullveldi, ta hann segði seg einki vilja hava við sambandið at gera o. s. fr.

Hvussu við øllum hesum lyftum — harra løgmaður?

Ró nú Snoppríkur!

polit.

SOSIALURIN

HVUSSU VI SJÁLSTYRIS-LYFTUNUM?

TEIR sokallaðu sjálvstýrisflokknar, sum nú ráða fyri borgum hava givið ovurstór lyftu um sjálvstýri, líka frá loysing yvir fullveldi og til sjálvstýri stig fyri stig. Tað verður tí áhugavert at frætta, hvat nú ferð at henda.

Lyftini til veljararnar eru stór, og ivaleyst hava teir ikki sagt óast fyrri veljarum sínum. Hákon Djurhuus plaga at siga á fundum, at ein politikkarri eigur at siga veljarum sínum sannleikan.

Púra rett, harra løgmaður.

Men segði hann veljarum sínum sannleikan, ta hann vildi hava loysing, ta hann vísti hava kvett-

Nú er hertil at siga, at sjálvstýrislandsstýrið neyvan torir at nema við fólkapensjónina ella onnur tiltek.

Teir hava allir verið við til at samtykt hesa lóggevú, sjálvt um tað var við ringum tannabiti, ta tað er jú einki loyndarmál, at fólkaflakkurin roynði samrøðing við tjóðveldisflokkinn um at átkvøða imóti sósíallóggevuni, ti um tey gomlu og onnur treingjandi: fingi tað nóg gott, so var vandi fyrri, at loysingin fæll niður fyrri eitt langt áramál.

Tjóðveldisflokkurin vildi ikki ganga longur enn til at »bota um verstu brekini« í gomlu sósíallóggevuni, men noyðist tó seinri at víkja frá hesi stóðu og átkvøða fyrri sósíallóggevuni.

Var javnaðarflokkurin ikki komn til, høvdu vit onga fólkapensjón i dag, og ei heldur vit vildi fingið hana komandi 4 árin — um hetta landstýrið heldur so leingi.

Brevkassin

»Brevkassine

Kann brev-kassin geva nakrar upplýsingar um, hvussu er við byggjan av ellisheimum, nú vit hava fingið hesa fráluku sósíallóggevú, ið loysir so mangar sósíalar spurningar. Nemur henda lóg ongastáðni við ellisheim, ið eisini er eitt týðandi sósíalt mál?

P. M. Petersen.

SVAR: Við seinastu broytingini av sósíallóggevuni varð gjørt tað mikla framstig, at 2 pst. av tí samlaða peningahæddini, ið fer til sósíal mál, kunnu nýtast til byggjan av ellisheimum.

—o—

»Brevkassin.«

Nógv hevur verið talað um skatt og toll. Javnaðarmenn hava verið skuldsettir fyrri at hava lovað minni skatt og minni toll; men ikki hildið hesi lyfti. Hvørjar vóru skatta og tollhækkingararnar undir seinasta landstýri?

J. J.

SVAR: Skattastigini vóru ikki hækkað. Ein miljontollleg kom aftrat (tollur á oli, bilum og nøkrum skreytutum). Síðan kom 4 pst. umsetingargjaldið.

eyðgjaf

13. OKTBR 1962 spyr »14. September:

Hvor sat í landstýrinum, ta ið Føroyingar komu undir herskyldu, ta deyðarevsingin varð lýst, ta lögreglan varð gjord donsk ta marinustøðin kom, ta ið avgerð um herstöðina var tikin?

TAÐ var eingin aftari enn fólkaflakkurin — hesin sanfi flokkur, sum tjóðveldið nú hevur handað landsins hægsta sess.

»14. September leggur aftrat: »Hesin flokkur, ið einaferð var vón SJÁLSTYRIS-MANNA, hann royndist hin stórsti SVIKUR. — Vit kunnu ikki hava álit á oddamenn hansara.«

TAÐ er kortini henda »SVIKIN«, tjóðveldisflokkurin hevur skipað landsstýrið saman við — og tað er oddamaður flokksins — sum tjóðveldið ikki hevur álit á — sum tjóðveldismenn hava valt til lögmann.

»14. september« er eitt álitis-blad!

veitst tú?

AT Hákon Djurhuus, løgmaður sjálvstýrislandsstýrisins, er RIDDARI AV BROG.

AT Sámal Petersen, lógfingformaðurin sjálvstýris-sangongunnar, er RIDDARI AV DANNEBROG.

AT Kírtan Mohr, ið hevur hesar báðar í síni lulu hond eisini er RIDDARI AV DANNEBROG.

AT ið Tryggingarsambandið FØROYAR, sum nú eigur nakrar og 20 milj. kr., varð stovnað, vóru fólkaflakksmenn óðir og sogdu: »Roynið tit bara, hatta kemur ongan prakt ískan týðningh at hava.«

AT ta ið stórkapítalurin var best umboðaður á Føroya lógting — i 1943 við 12 fólkaflakksmonnum — setti flokkurin uppskot um, at rinda stórmonnum aftur allan tann pening, ið lagdur varð í grunnar. AT fyrri hvørt ár, síðan Erlendur Patursson tók við sum formaður Fiskimannafelagsins, hevur tað gjørt dýrari at liva; men hóast tað er eingin sáttmáli broyttur til tað betra lonarlaga.

AT Sjálvstýrisflokkurin, sum fekk 1,8 manns valdar hin 8. nov. 1962, eigur: 1 landstýrismann lógtingsformannin, 1 lógtingsmann

hugskot

REYÐI KROSSUR við sínum 180 miljónum limum verður í ár at kunna hátíðarhædda 100 ástovningardagin — ein dagur, ið av sonnum er verdugur at minnst av øllum heiminum.

Alheimsfelagið REYÐI KROSSUR hevur seinastu 100 árin hjálpt miljónum av hermonnum, særðum, sjúkum ella tilikum, ið tiknir hava verið til fanga í smærri, kriggshendingum eins væl og í heimsbardøgunum. Síðan 1949 hevur Reyði Krossur eisini virkað á øðrum økjum — millum sívífðok, hertikan av fingidnum eins og tilikum, ið eru illa fyríkomnir undir borgara kriggi og innlendis kollveltingum. Undir Kuba-kreppuni varð heitt á Reyða Kross um at hava eftirlit við skipum, ið sigldu móti Kuba.

VERULEIKI

TAÐ ER VERULEIKI:

AT ta ið Føroyar í 1940 vóru herseitar av Bretum, skrivaðu P. M. Dam og Louis Zachariasen beinanvegin brev til bretska konsulin og kravdu, at bretska ríkisstýrið góðkendi føroyska merkið sum Føroya flagg.

HJARTALIGA takka við øllum sum mintust til okkum á silvur-brúðleypsdegnum tann 1. jan. 1963 við telegrammum, gávum og vitjum.

Alice og Guttí Fossádal, Haldórsvík

Spunakapping

Fyri at sýna okkum, hvussu nær tað er gingið teimum, at tað eydnast Dam at sigga bergholið í Hvalbiarfjalli fullfært, meðan hann var løgmaður, hevur Dagblaðið týsdagin 29. jan. ein tætt um henda tilburð.

Vit skilja væl, at Dagblaðið ikki vil standa aftanfyrri landsstýrið í spunakynstri. (Sí 14. sept. »Út skal koma innispunnið tógve«) og halda vit, at tað kundi sæð út, sum at Dagblaðið ætlað eina spuna kapping í tättayrking. Vit hava tí spurt ein av okkara yngru yrkjarum, um hann ikki hevði havt hug at spunnid ein tætt eisini.

»Jú, tað var gaman! Men sigur hann: »Eg vænti ikki at Sigfred geur mær vírislønina.«

Vit: »Tú er púra fritt stíllaður. Halt teg bara til Sigfredslínuna, um tú vilt.«

Skaldið: »Meina tit, Marius og Niels?«

Vit: »Mæna nú ikki, men spinne«

IBOÐARTATTURIN

eftir Knút íbúð, skald Tórsh. 1963

Úr Dagblað hoyrdist sjongur, — hann hoyrist ikki longur — um plátuspæl og tapet.

Tá Knútur sveigjaði gassan og varði lógtingskassan, — og mungaði eitt vet —.

»Ein lógbrotsmaður løgmaður man vera, fina íbúð letur hann sær gera, við gárdinum gluggarnar drapera, sum fólkaflakkur ei vil finansjera.«

»Slikt frásari má stoppast og lógtingskassin proppast,« so skrivaði hann Knút.

»Tað burði verðið bannað! — ja, tað var nakað annað, um eg hevði sloppið har út —«

Of nú er nýggja landstýrið uppflógið.

Ellintur og Hákon komnir til trossið —

Nei, nú er í Tinganesi einki mogið!

— men, aftur situr Knút við sviðið — ið sigið.

ALDRI HÁKON

VIT hava áður greitt frá, at á valfundum í Norðoyum bedýraði Sámal Petersen veljarinum, at tað á tingi fanst eingin flokkur, ið vildi hava nakað við Kírtan Mohr at gera.

Tað kann vera vert at leggja aftrat, at eisini tjóðveldisvalleymi vissuð veljararnar um, at eingin tjóðveldismaður nakrantíð vildi ganga við til at seta Hákon Djurhuus til lögmann.

Útróðrafelagið í Føroyingahavnini

heldur ársaðfund í Losjuni í Tórshavn 15. februar kl. 3. — Dagsskrá eftir lógin.

Prisurin í Føroyingahavnini av fiski og smíði kemur til umrøðu.

NEVNDIN.

HESS-O-DAN

Danmarks bedste eliekamin. Automatisk rundtræk og trækregulering.

PI. VALDEMAR LUTZEN Tórshavn